

3/5

2766

D-2/1994

24. VIII. 1964

DOLENSKI

GOZDAR

GLASILO KOLEKTIVA GOZDNEGA GOSPODARSTVA

NOVO MESTO, AVGUSTA 1964

37 3.

LETNIK 1.

IZDAVALCIJ: DELAVSKI SVET GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO

UREJA URLEDIČKI ODBOR: urednik ing. Jože Petrič in člani
ing. Danica Belopavlovič, Franc Markovič, ing. Konrad Mehle
in Rade Jože

D O L E N J S K I G O Z D A R
GLASILO KOLEKTIVA GOZDNEGA GOSPODARSTVA
N O V O M E S T O

Novo mesto, avgusta 1964

Št. 2

Letnik I.

IZDAJATELJ: DELAVSKI SVET GOZDNEGA GOSPODARSTVA
NOVO MESTO

UREJA UREDNIŠKI ODBOR: urednik ing. Jože Petrič
in člani ing. Danica Belopavlovič, Franc Markovič,
ing. Konrad Mehle in Rade Jože

1. Rezultati volitev ▼ delavski svet GG	1
2. Izvoljeni so samoupravni organi GG Novo mesto	2
3. Komunisti GG so zborovali	5
4. Problem cestnega omrežja na območju GG Novo mesto	11
5. Izvajanje gozdno-uređitvenih del	15
6. Obiskali so nas angleški gozdarski strokovnjaki	16
7. Sprejet je pravilnik o motornih vozilih	19
8. Nekaj o zdravstvenem zavarovanju	21
9. Kdor ne uboga, ga lahko tepe nadloga	25
10. Delo in disciplina	26
11. Tovariš Dane, še na mnoga leta!	29
12. Nekaj o polletni realizaciji gozdnojit- venih del	31
13. Izkoriščanje gozdov ▼ SLP ▼ I. polletju 1964	35
14. Zakaj moramo pri delu z motorno žago žagati vedno s polnim plinom	39
15. Duglazija: Da ali ne?	42
16. DROBNE ZANIMIVOSTI	47
17. Nekaj spominov iz borb 12. SNOUB	50
18. HUMOR	53
19. Tekmovanje gozdnih delavcev	61
20. Sklicano je zasedanje delavskega sveta	63
21. Pogovor z bralci	64

CR. 1000
1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

1000

REZULTATI VOLITEV V DELAVSKI SVET GOZDNEGA GOSPODARSTVA

Na volitvah dne 7. junija 1964 so bili za člane delavskega sveta izvoljeni:

<u>1. GO NOVO MESTO</u>		<u>2. GO STRAŽA</u>	
	izvoljen za		izvol.za
1. Pavec ing. Vlado	2 leti	1. Kure ing. Jože	2 leti
2. Forneci Milan	2 "	2. Markovič Anton	2 "
3. Gričar Franc	2 "	3. Legan Anton	2 "
4. Bukovec Jože	1 leto	4. Bukovec Ivan	1 "
5. Cekuta Mirko	1 "	5. Muhič Jurij	1 "
6. Mehle ing. Konrad	1 "	6. Lavrč Rajko	1 "
<u>3. GO POLJANE</u>		<u>4. GO ČRMOŠNJICE</u>	
1. Avguštin Anton	2 leti	1. Kapš Ferdinand	2 leti
2. Marc Maks	2 "	2. Lukič Stipo	2 "
3. Klobčar Franc	1 "	3. Haler Ernest	1 "
4. Klančičar ing. Slavko	1 leto	4. Kovačič Alojz	1 "
<u>5. GO ČRNOMELJ</u>		<u>6. GO TREBNJE</u>	
1. Fabjan Anton	2 leti	1. Dežman Nace	2 leti
2. Malič Pero	2 "	2. Šobar Alojz	2 "
3. Lakner Vlado	1 "	3. Bukovec Janez	1 "
4. Malnarič Ana	1 "		
5. Vrlinič Rade	1 "		
<u>7. SKLADIŠČE STRAŽA</u>		<u>8. SKLADIŠČE ČRNOMELJ</u>	
1. Gril Janez	1 leto	1. Želko Martin	2 leti
<u>9. OBRAT ZA UREJANJE</u>		<u>10. UPRAVA PODJETJA</u>	
1. Kure ing. Danilo	2 leti	1. Adamič Danijel	1 leto
<u>11. GO METLIKA</u>		<u>12. GRADBENI OBRAT</u>	
1. Veselič Alojz	2 leti	1. Štirn Franc	2 leti
		2. Petretič Martin	1 leto

IZVOLJENI SO SAMOUPRAVNI ORGANI GG NOVO MESTO

7. junija 1964 je delovni kolektiv Gozdnega gospodarstva Novo mesto izvolil delavski svet in obratne delavske svete. Čeprav so bile volitve na nedeljo, je bila volilna udeležba zelo dobra. Od 915 vpisanih volilcev je glasovalo 888 ali 97 %. V delavski svet je bilo predlaganih 59 kandidatov, v obratne delavske svete pa 176 kandidatov. V delavski svet je bilo izvoljenih 35 članov, v obratne delavske svete pa 128 članov. Torej o gospodarjenju v podjetju in delitvi neposredno odloča 163 članov delovnega kolektiva ali 17 % vseh zaposlenih. Načelo rotacije je upoštevano, saj ima delavski svet 23 novih članov ali 66 %.

Člani delavskega sveta delajo na sledečih delovnih mestih: projektant inženir 1, gradbeni delovodja 1, manipulant 1, nakladalec vagonov 1, gozdni delavci - sekači 7, revirni gozdarji 9, logarji 3, upravitelji obratov 6, pomočnik upravitelja 1, traktorist 1, delavec v drevesnici 1, ostali 3.

Člani delavskega sveta imajo naslednjo strokovno izobrazbo:

z visoko strok. izobrazbo	5
s srednjo strok. izobrazbo	11
z nižjo šolo	3
z osnovno šolo	16

Starostni sestav članov DS:

do 30 let	6
od 31 do 40 let	18
nad 41 let	11

Iz prednjega pregleda je razvidno, da so člani delavskega sveta izbrani iz različnih delovnih mest. Zato bodo lahko v razpravah obravnavali sleherni problem temeljito in preudarno.

Prvič je zasedal novoizvoljeni delavski svet dne 27. junija 1964. Na prvi seji so bile v ospredju predvsem kadrovske zadeve. Za predsednika delavskega sveta je bil izvoljen Vrlinič Rade, revirni gozdar iz Črnomlja, za njegovega namestnika pa Adamič Danijel. Potem ko so člani delavskega sveta poslušali poročilo predsednika dosedanjega upravnega odbora ing. Danice Belopavlovič o delu samoupravnih organov in poročilo v.d. direktorja ing. Penca Janeza o proizvodnih problemih, so izvolili upravni odbor. O delavcih, ki naj bi prišli v upravni odbor, so predhodno razpravljali obratni delavski sveti. Na ta način je bila izbira precej lažja. Na seji so člani delavskega sveta v imenu obratnega delavskega sveta ali celo kolektiva obrata predlagali kandidate za upravni odbor. Na kandidatni listi je bilo 16 kandidatov. Volitve so bile tajne.

V upravni odbor je bilo izvoljenih 10 članov in sicer:

1. Gričar Franc, GO Novo mesto - predsednik
2. Lukšič Jože, GO Poljane - namestnik predsednika
3. Bukovec Janez, GO Trebnje
4. Cujnik Viktor, uprava
5. Fabjan Tone, GO Črnomelj
6. Faleskini Rudi, skladišče Straža
7. Kure ing. Danilo, obrat za gozd. načrtovanje
8. Muhič Jure, GO Straža
9. Štirn Franc, gradbeni obrat
10. Šebenik Janez, GO Črmošnjice

Ena osrednjih točk dnevnega reda je bila imenovanje direktorja Gozdnega gospodarstva Novo mesto. V imenu razpisne komisije je podala poročilo o razpisu Belopavlovič ing. Danica. Iz poročila je bilo razvidno, da je komisija v razpisu upoštevala določila statuta gozdnega gospodarstva. Razpis je bil objavljen v "Delu" dne 14. maja 1964. Ko je komisija obravnavala prispеле ponudbe za to delovno mesto se je odločila, da bo predložila delavskemu svetu dva kandidata (praviloma bi morala predlagati enega, dopustno je pa tudi dva oz. tri). Delavski svet je razpravljaj o prednostih enega in drugega kandidata. Še več je bilo o tem razprav na obratnih delavskih svetih. Imenovanje direktorja ni samo stvar razpisne komisije in delavskega sveta, pač pa je važno, da o tem odloča celoten kolektiv in družbene organizacije v okviru kolektiva. Vse to je bilo tudi storjeno.

Po daljši razpravi je bil za direktorja Gozdnega gospodarstva Novo mesto imenovan ing. Janez Penca.

Delavski svet je na prvi seji imenoval tudi komisije in sicer:

Komisijo za delovne odnose: Haler Ernest, Gregorčič Nace, Belopavlovič ing. Danica, Kos Leon in Weiss Jože,

Komisijo za HTV: Muhič Jure, Špiletič Bogo, Markovič Franc, Kopič Franc, Želko Anton, Malnarič Ana in Zidar Anton,

Komisijo za prošnje in pritožbe: Kapš Nande, Kobe Miloš, Avguštin Anton, Žagar David, Geršič Peter, Zupančič Cilka in Jaketič Florian.

Poleg gornjih je delavski svet imenoval še komisijo za proučitev predlogov obratnih delavskih svetov, komisijo za nabavo in prodajo osnovnih sredstev in disciplinsko komisijo.

Gozdno gospodarstvo ima torej nove organe upravljanja in tudi nove probleme s katerimi se bodo tovariši srečevali pri svojem delu. Iz poročila predsednika dosedanjega upravnega odbora je razvidno, da sta dosedanji delavski svet in upravni odbor uspešno izvrševala naloge, ki jih je pred njih postavil delovni kolektiv in družbena skupnost. To želimo tudi novoizvoljenim organom upravljanja.

Franc Markovič

xXx

KOMUNISTI GG SO ZBOROVALI

Zasledujoč osnovne smernice šestega plenuma CK ZKJ, ki je bil marca letos v Beogradu in ki je pred komuniste postavil nalogo, da v predkongresni dejavnosti čim bolj temeljito spoznajo in proučijo pereče družbene in ekonomske probleme in da pravilno ocenijo vlogo Zveze komunistov na današnji stopnji družbenega razvoja, je bila dne 10. junija letos na pobudo Občinskega komiteja Zveze komunistov Novo mesto sklicana konferenca aktiva komunistov Gozdnega gospodarstva Novo mesto. Konferenca je bila v dvorani občinskega sindikalnega

sveta, od 118 članov Zveze komunistov, ki so včlanjeni na področju gozdnega gospodarstva v osmih osnovnih organizacijah, pa se je konference udeležilo kar 110 komunistov. Kot gostje so bili na konferenci navzoči tudi tovariši Slavko Zirkelbach, sekretar ObK ZK Novo mesto, Avbar Avgust, predsednik občinskega sindikalnega sveta Novo mesto in Kotnik Franc, član ObK ZK Novo mesto.

Po obširnem uvodnem poročilu o delu komunistov Gozdnega gospodarstva v predkongresni dejavnosti, ki ga je podal tov. Jože Petrič in v katerem je bilo nakazanih niz problemov, s katerimi se srečujemo pri našem vsakdanjem delu, se je razvila živahna diskusija, v kateri je sodelovalo več kot 40 navzočih.

Na konferenci so komunisti pravilno ocenili vlogo Zveze komunistov, ki se mora odražati v sposobnosti, da kritično presoja družbeno stvarnost, da sproži velike ljudske energije za spreminjanje te stvarnosti in s tem utira pot nenehnemu razvoju. Zavedajoč se tega načela so komunisti temeljito analizirali razne probleme in nakazali njihovo rešitev.

Gozdno gospodarstvo je še mlada gospodarska organizacija, ki je nastala z združitvijo gozdarske dejavnosti, ki je bila dotlej vključena v šestih kmetijskih zadrugah in KGPK-ju. Tako se je združilo sedem različnih partnerjev, ki so s seboj prinesli sedem različnih navad, sedem različnih pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov itd. Vse to je bilo potrebno spraviti na skupni imenovalec, kar je zahtevalo od novoizvoljenih začasnih organov samoupravljanja

zelo veliko naporov in prizadevanj. Če k temu dodamo še težave, ki so nastale v zvezi s samo ustanovitvijo Gozdnega gospodarstva, je še bolj jasno, kako težko je bilo začeti z novim poslovanjem. Stališča, ki so jih ob tej priliki zavzemali komunisti - gozdarji so bila povsem pravilna, kajti tak integracijski proces je moral nastati kot nujna posledica splošnega gospodarskega in družbenega razvoja, ki terja večjo ekonomičnost poslovanja, smotrnejšo delitev dela in končno tudi prilagoditev proizvodnje specifičnim pogojem, ki vladajo v gozdarstvu.

Z ustanovitvijo novega podjetja je družba naložila delovnemu kolektivu velike in odgovorne naloge. Le-te se odražajo v želji, da bi se v gozdarstvo vnesel nov delovni polet in nove metode dela za čim uspešnejše gospodarjenje, ki naj hkrati zagotovi ne samo ohranitev, ampak celo povečanje vrednosti gozdov. Napačen bi bil pri tem občutek samozadovoljstva, češ da smo sedaj gozdarji, ko smo se ločili od kmetijstva, splezali na zeleno vejo. Ta veja je sicer zelena, vendar pa drobna in krhka, ter bi se lahko kaj kmalu odlomila. Šele ko bo z dobro organizacijo in delitvijo dela dosežen napredek, se bomo lahko krepkeje potrkali po prsih.

Z ozirom na dejstvo, da so zasebni gozdovi na našem področju zastopani s 67 % površine in da je za njih značilna izredno drobna lastniška struktura, ki nima prav nič skupnega z načrtnim sočobnim gospodarjenjem v gozdarstvu, je bila in ostane še vedno ena od osnovnih nalog podružbljanje zasebne gozdne proizvodnje, ki naj bo prva faza za doseg postavljenega cilja, to je kompleksnega gospodarjenja v gozdovih ne glede na lastništvo in parcelne meje, ki so včasih komaj nekaj metrov oddaljene druga od druge.

Konferenca je ocenila dosežene rezultate podružbljanja kot zadovoljive, hkrati pa je skušala analizirati vzroke zakaj so na posameznih obratih rezultati slabši kot drugod. Največ uspehov so pri tem poželi v Trebnjem, najslabši pa so v Metliki in delno v Suhi krajini. Vzrokov za slabe rezultate je več, med njimi pa so nekateri tudi subjektivnega značaja. V prvi vrsti morajo biti komunisti tisti, ki bodo znali ljudi prepričati o koristnosti sklepanja kooperacijskih pogodb. Med objektivne težave spada v Beli krajini n.pr. problem obmejnega področja s SR Hrvatsko. Kmet, ki je navajen tega, da svoj les dražje proda po črnih kanalih na Hrvatsko, se upira skleniti kooperacijsko pogodbo. Ponekod predstavljajo oviro močni kmetje, ki bodisi zaradi trme, bodisi zaradi čudnih predsodkov, češ da po podpisu pogodbe ne bodo več lastniki gozdov, potegnejo za seboj še svoje sosede v vasi. Žalostno je dejstvo, da so med takimi "kontrakooperanti" celo nekateri komunisti, ki delajo na vodilnih položajih v raznih podjetjih. S takimi ljudmi bo treba čim prej razčistiti.

Z namenom, da bi se h kooperaciji pritegnilo čimveč kmetov bo potrebno iskati vedno novih oblik in prijemov ob katerih bo kmet jasno videl, da ima od kooperacije zgolj koristi. Diskusija je poudarila, da bi bilo potrebno čim prej razmisliti o ustanovitvi svetov kooperantov pri posameznih gozdnih obratih. Ti sveti bi imeli dvojen pomen. Po eni strani bi poživili pri kmetih zanimanje za kooperacijo, po drugi strani pa bi lastnika gozda pritegnili k neke vrste samoupravljanja. Izvedba take oblike sodelovanja bo zahtevala še temeljite proučitve in prilagoditve našim specifičnim dolenjskim pogojem.

Gozdni obrati imajo precej težav pri odkupu lesnih sortimentov, ker ne morejo takoj plačati kmetom lesa. Krivde za tako stanje pa ne gre iskati v podjetju, ampak izven njega. Zaradi velikega števila dolžnikov, ki zavlačujejo plačevanje za prejete količine lesa, se je podjetje šestokrat znašlo v zagati, tako da res ni imelo dovolj obratnih sredstev za odkup. Komunisti so poudarili, da je nepravilno, da bi na ta način kmetje kreditirali lesno industrijo. Zato je treba v bodoče v tem pogledu ostreje ukrepati proti vsem tistim, ki ne plačujejo redno izdobljenih surovin. Neredno plačevanje odkupljenega lesa ima za posledico negotovost pri kmetih, kar se odraža tudi pri sklepanju kooperacijskih pogodb.

Ob združitvi sedmih različnih partnerjev, ki so prej vedrili pod sedmimi različnimi strehami, je bila pri vseh izražena želja, da bi bila nova streha dovolj velika in solidna. Veliko se je še razpravljalo kakšna naj bo organizacijska oblika novega podjetja, kakšen naj bo pravilnik o delitvi osebnih dohodkov itd. itd. Na tem področju so organi delavskega samoupravljanja storili veliko, vendar pa so komunisti poudarili, da bo treba še marsikaj spremeniti, izboljšati in popraviti. Precej je bilo govora o pravilniku o delitvi osebnih dohodkov, za katerega je bilo ugotovljeno, da ima še precej pomanjkljivosti, ki jih bo treba čim prej odpraviti. V tem pogledu morajo predvsem osnovne organizacije ZK preko organov samoupravljanja opozarjati na vse morebitne nepravilnosti in jih skušati pravočasno odpraviti.

Povečanje storilnosti, ki je osnovni pogoj za prehod na 42 urni delovni tednik, še ni dosegla zadovoljive višine.

Na tem področju bo treba storiti še marsikaj, potrebna pa bodo vsestranska proučevanja za boljšo organizacijo dela, pravilno postavljanje norm in racionalno izrabo delovnega časa. Če bi ostali samo pri povečanju osebnih dohodkov in pri tem zanemarili dvig produktivnosti, ne bi s tem dosegli ničesar. Dvig produktivnosti pa ni odvisen samo od delavcev, ki podirajo v gozdu, ampak tudi od tistih, ki vodijo in organizirajo delovni proces. Komunisti so opozorili na to, da je za dvig produktivnosti potrebno vsestransko izobraževanje naših delavcev. Le-to je na žalost za enkrat še pomanjkljivo. Kaj n.pr. pomaga delavcu motorna žaga, če pa nima dovolj znanja za rokovanje z njo. Z drugimi besedami povedano je podjetje nabavilo že precej različne mehanizacije in jo bo v prihodnjem letu nabavilo še več, premalo pozornosti pa je posvetilo izobraževanju kadrov. Zato bo potrebno čim prej ostvariti zamisel o osnovanju lastnega izobraževalnega centra skozi katerega naj bi šli vsi naši delavci. Le na ta način bo mogoče povečati storilnost, omogočiti delavcem boljši zaslužek in življenjski standard, kar bo omogočilo, da bomo prešli na 42-urni delovni teden.

V diskusiji so komunisti načeli še celo vrsto problemov tako, da je konferenca res dosegla svoj pravi namen. Predvsem je treba poudariti, da so v razpravi komunisti razvili kritični odnos do svojega dela in opozorili na vse važne probleme v podjetju.

Ob koncu je bila izražena želja, da bi bile podobne konference aktiva komunistov. Gozdnega gospodarstva še večkrat.

Z namenom, da bi se delo med posameznimi osnovnimi organizacijami koordiniralo in da bi v določenih akcijah komunisti celotnega podjetja nastopali bolj enotno, je bil izvoljen petčlanski sekretariat Gozdnega gospodarstva. V sekretariat so bili izvoljeni tovariši Vrlinič Rade, Šobar Alojz, ing. Pavec Vlado, Šebenik Janez in ing. Jože Petrič.

ing. Jože Petrič

xXx

PROBLEM CESTNEGA OMREŽJA NA OBMOČJU GG NOVO MESTO

Za pravilno izkoriščanje in gospodarjenje z gozdovi je potrebno tudi urejeno in dovolj gosto cestno omrežje, kajti le na ta način je mogoče lesne mase čimprej in čim ceneje pripeljati na mesto porabe, po drugi strani pa je omogočen lažji in hitrejši dostop ljudem, ki neposredno gospodarijo z gozdovi. Ravno tako je omogočen dovoz mehanizacije, ki se uporablja pri gozdno-gojitvenih delih, kakor tudi pri izkoriščanju.

Stanje in gostota cest na območju Gozdnega gospodarstva Novo mesto pa ni ravno zavidanja vredno.

Predvideva se, da bi za naše republiške razmere zadoščala gostota 33 m' na ha gozdne površine ali 3.3 km na 100 ha. Sedanje slovensko povprečje pa je 1.62 km na 100 ha, t.j. približno polovica vseh potrebnih cest, medtem ko imamo na območju GG Novo mesto le 7,61 m' na ha ali 0.76 km cest na 100 ha (ob upoštevanju tudi produktivne dolžine javnih cest). To pomeni, da imamo sedaj komaj 23 % gostoto, medtem ko ima republiško povprečje že 50 % gostoto.

Skupna dolžina javnih cest na našem območju znaša 914 km, od tega je 300 km dolžine za gozd produktivne, 614 km pa spojne, medtem ko imamo gozdnih cest 241 km, od tega 225 km produktivnih in 16 km spojnih. Skupna dolžina javnih in gozdnih cest znaša torej 1155 km, od tega pa je 525 km produktivne dolžine in 630 km spojne.

Podrobnejši pregled po gozdnih obratih pa je sledeč:

Gozdni obrat	Vrsta ceste	Skupna dolž. v km	Produkt.dolž. v km	Spoj.dolž. v km
Novo mesto	javne	274	90	184
	gozdne	37	35	2
	Skupaj	311	125	186
Trebnje	javne	119	40	79
	gozdne	-	-	-
	Skupaj	119	40	79
Straža	javne	98	35	63
	gozdne	64	62	2
	Skupaj	162	97	65
Poljane	javne	31	11	20
	gozdne	57	57	-
	Skupaj	88	68	20

Gozdni obrat	Vrsta ceste	Skupna dolž.	Produkt.dolž.	Spoj.dolž.
		v km		
Črmošnjice	javne	58	22	36
	gozdne	35	32	3
	Skupaj	93	54	39
Črnomelj	javne	214	73	141
	gozdne	48	40	8
	Skupaj	262	113	149
Metlika	javne	120	28	92
	gozdne	-	-	-
	Skupaj	120	28	92
SKUPAJ: javne + gozdne		1155	525	630

Ob upoštevanju skupne produktivne dolžine javnih in gozdnih cest in površine gozdov po gozdnih obratih, dobimo gostoto na ha, ki je v podrobnem sledeča: GO Novo mesto 6.9 m', Trebnje 4.9, Straža 9.0, Poljane 11.2, Črmošnjice 6.3, Črnomelj 7.8 in GO Metlika 9.7 m'/ha. Povprečna gostota znaša torej 7.6 m'/ha.

Če upoštevamo, da bi za naše razmere zadoščala gostota 33 m'/ha, bi potrebovali na območju našega gozdnega gospodarstva še okoli 1750 km produktivne dolžine javnih in gozdnih cest. Skupna produktivna dolžina bi tedaj znašala 2280 km (sedaj le 525 km).

Če pogledamo nazaj za obdobje 1955 - 1963 vidimo, da je bilo v režiji gradbenega obrata zgrajenih 39 km novih cest, ali povprečno na leto 4.3 km. Za te ceste je bilo v istem razdobju porabljenih 162,605.000 din.

Perspektivni plan gradnje gozdnih komunikacij predvideva v prihodnjih letih pospešen tempo gradnje gozdnih cest. Da pa

se to lahko doseže, je potrebno preiti na čimbolj mehaniziran način gradnje.

Trenutno razpolaga gradbeni obrat z mehanizacijo v skupni nabavni vrednosti 20,559.950 din. Da pa bi lahko prešli na mehaniziran način gradnje je potrebno nabaviti še razne stroje v skupni vrednosti 42,500.000 din.

Predvideva se, da se bo v prihodnjih letih zgradilo letno cca 10 km novih cest in 15 km rekonstrukcij. Ker stane 1 km novogradnje okoli 10 milijonov din, bo potrebno letno investirati 100 milijonov za novogradnje (medtem ko se je v preteklih 8 let investiralo letno le 20,325.000 din). Za rekonstrukcije pa je predvideno letno 15 milijonov din ali za 1 km cca 1 milijon.

Da bi dosegli gostoto 33 m²/ha je torej potrebno zgraditi še 1750 km produktivne dolžine javnih in gozdnih cest. Ker se javne ceste v glavnem ne bodo gradile (največ le modernizacijske že obstoječih), je računati, da bo dolžina 1750 km odpadla na gozdne ceste, ki so praktično na vsej svoji dolžini produktivne.

Če upoštevamo, da bomo gradili letno 10 km novih cest in 15 km rekonstrukcij ali skupno 25 km, bomo dosegli predpostavljeno gostoto 33 m²/ha gozdne površine v 70 letih.

Ker pa se treba računati na splošni dvig mehanizacije, ki se razvija vedno hitreje, bo tudi tempo gradenj sčasoma hitrejši. Zato bomo tudi predpostavljeno gostoto prav gotovo dosegli preje kot v 70 letih.

IZVAJANJE GOZDNO-UREDITVENIH DEL

Do konca leta 1963 so se izvajala gozdno-ureditvena dela v VIII. Dolenjskem gozdnogospodarskem območju ločeno za gozdove zasebnega sektorja in gozdove družbenega sektorja preko Zavoda za urejanje gozdov Novo mesto in Odseka za urejanje pri KGPK, oz. GG Novo mesto.

S tem, ko so skupščine občin: Novo mesto, Črnomelj, Metlika in Trebnje imenovale GG Novo mesto za nosilca gospodarjenja v gozdovih družbenega sektorja in za nosilca podružbljanja v gozdovih zasebnega sektorja se je pokazala potreba po spojitvi do tedaj ločenih služb za urejanje gozdov v enotno službo za urejanje gozdov v okviru podjetja. Spojitev je bila izvršena s 1. 1. 1964. Od tedaj izvaja gozdno ureditvena dela ne glede na sektor lastništva enota, oziroma obrat za gozdarsko načrtovanje GG Novo mesto.

Skupna površina gozdov s katero gospodari GG Novo mesto znaša 74.566 ha. Od tega je 50.106 ha gozdov zasebnega sektorja ali 67 % in 24.460 ha gozdov družbenega sektorja ali 33 %.

Razmerje med urejenimi in neurejenimi gozdnimi površinami zasebnega sektorja je kritično. Od skupne površine gozdov zasebnega sektorja s katero gospodari GG Novo mesto, je urejenih le 22.979 ha ali 46 % oz. neurejenih 27.127 ha gozdov ali 54 %.

Težišče neurejenih gozdov zasebnega sektorja je pri GO Črnomelj, ki znaša 10.200 ha. Nato slede: GO Trebnje s 5.438 ha - gozdno ureditvena dela so v teku; GO Straža s 4.905 ha - gozdno ureditvena dela so v teku; GO Črmošnjice s 3.644 ha; GO Metlika z 2.700 ha in GO Novo mesto z 240 ha - gozdno ureditvena dela so v teku.

Stanje urejenih gozdnih površin napram neurejenim v družbenem sektorju je ugodnejše. Od skupne površine gozdov je urejenih 22.177 ha ali 90 % in neurejenih 2.288 ha ali 10 %. Od tega se urejuje v tekočem letu 1000 ha. Poleg osnovne ureditve gozdov so na površini 9.000 ha izvršena revizijska gozdno ureditvena dela. Na površini 1.800 ha pa se izvajajo revizijska gozdno ureditvena dela v tekočem letu.

Spričo dejstva, ker ogromna površina gozdov, zlasti v zasebnem sektorju še ni urejena, ne bo mogoče pristopiti k izdelavi gozdno gospodarskega načrta za VIII. Dolenjsko gozdnogospodarsko območje še najmanj tri leta.

V tekočem letu izvaja obrat za gozdarsko načrtovanje GG Novo mesto gozdno ureditvena dela v gozdovih zasebnega in družbenega sektorja na površini 8.000 ha.

V zasebnem sektorju se izvajajo ureditvena dela v: gospodarski enoti "Mokronog" na površini 2.700 ha; gospodarski enoti "Žužemberk - S" na površini 2.300 ha in pripravljala terenska dela v gospodarski enoti "Žužemberk - J".

V družbenem sektorju se izvajajo gozdno ureditvena dela v izoliranih gozdnih parcelah GO Novo mesto na površini

1.000 ha in revizijska gozdno ureditvena dela v petih gospodarskih enotah (Gorjanci, Pendirjevka - Prežek - Ustraž, Otočec-Struga, Hmeljnik, Padež-Ruperč vrh-Srebrniče) GO Novo mesto na površini 1.800 ha.

Dendrometrijska dela, to je izmero stoječega drevja izvajajo dijaki osemletk, gimnazije in učiteljišča. Trenutno je zaposlenih 126 dijakov. Za vsak odsek, oz. oddelek v katerem se izvaja izmera drevja, je določena norma na podlagi števila dreves in težavnosti terena. Dijaki so nagrajeni po doseženem delovnem efektu v skladu s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov.

Pri izmeri drevja sodelujejo tudi štipendisti podjetja kot klupanti oz. kot vodje skupin klupantov.

V naslednjih dveh oz. treh letih bo plan gozdno ureditvenih del obsežen zaradi tega, ker bi po republiškem zahtevku morali z osnovnimi gozdno ureditvenimi deli končati že v letošnjem letu. Večina GG v SRS je že končala z osnovnimi gozdno ureditvenimi deli oz. jih zaključuje v letošnjem letu.

Po zaključku osnovnih gozdno ureditvenih del, to je čez dve do tri leta, bo možno preiti na normalni plan gozdno ureditvenih del, ki bo zajemal letno 7.000 do 8.000 ha gozdnih površin.

Ing. Danica Belopavlovič

OBISKALI SO NAS ANGLEŠKI GOZDARSKI STROKOVNJAKI

Dne 29. junija letos nas je obiskala skupina dvanajstih angleških gozdarskih strokovnjakov. Redkokdaj se zgodi, da bi pri nas srečali gozdarje skoraj s celega sveta. Njihovo štirinajstdnevno strokovno ekskurzijo po Sloveniji je namreč organizirala univerza v Oxfordu (Anglija), udeležilo pa se je poleg dveh profesorjev iz oxfordske univerze še 10 gozdarskih inženirjev, ki so na službenih mestih v različnih predelih Britanske skupnosti narodov, v Oxfordu pa so se zbrali na podiplomskem študiju oziroma na specializaciji. Tako so bili med gosti zastopani predstavniki Kenije, Gane, Fidji otočja, Kašmira, Severne Rodezije, Britanske Gvajane, Indije in Anglije. Torej so bili zastopani vsi kontinenti.

Po predhodno izdelanem programu so si tega dne gostje ogledali pri nas dva objekta intenzivnih nasadov iglavcev in sicer Žerjav in Vahto na Gorjancih. Z velikim zanimanjem so si ogledovali pogoždene površine in se zanimali med drugim tudi za način reševanja lastninskih odnosov v zasebnem sektorju. Podobne probleme v pogledu razdrobljenega lastništva, ki otežkoča kompleksno gospodarjenje v gozdovih imajo namreč tudi pri njih doma. Imponiral jim je način, kakršnega smo uporabili pri nas. Od strokovnih problemov so se zlasti zanimali za način gnojenja in dognojevanja ter za saditev jelke iz naravnega podmladka. Vprašanja o tem in onem so kar deževala, venomer pa so škrtali tudi fotografski aparati, s katerimi so bili vsi dobro oboroženi. Vse to dokazuje, da je ekskurzija v polni meri uspela in da so gostje odšli polni lepih vtisov o delu naših gozdarjev.

Po končanem obhodu v Žerjavinu in na Vahti smo gostom pri Gospodični na Gorjancih pripravili zakusko. Tudi tukaj so bili prijetno presenečeni, ko so prvič videli, kako se po našem starem običaju peče prašiček na ražnju. Tov. Vlašič iz gozdnega obrata Poljane, ki je poskrbel, da je bil pácek lepo zapečen in okusen, je ostal ovekovečen na marsikaterem posnetku gostov.

Profesor F. C. Osmaston (na oxfordski univerzi predava urejanje gozdov) se je kot vodja ekskurzije po vrnitvi v Anglijo zahvalil za dobro organizacijo ekskurzije, za gostoljubje in za pestro ter koristno posredovanje izkušenj na širokem področju dela v gozdarstvu.

ing. Jože Petrič

xXx

SPREJET JE PRAVILNIK O MOTORNIH VOZILIH

Na predzadnji seji delavskega sveta je bil v razpravi tudi pravilnik o uporabi motornih vozil, ki so v družbeni lasti in vozil, ki so zasebna last, delavci pa jih uporabljajo v službene namene.

Pravilnik vsebuje tale določila: uporaba motornih vozil, izdajanje potnih nalogov, vodenje evidence, dolžnosti voznika motornega vozila, urejanje prevoza oseb in tovora, prevoza oseb s službenimi avtomobili, delovni čas voznikov motornih

vozil, nagrajevanje voznikov motornih vozil in uporaba ter plačevanje kilometrine za motorna vozila, ki so v zasebni lasti.

Vsebina pravilnika je zbir predpisov, ki so važni za naše delo. Prav zaradi tega ni bilo niti na obratnih delavskih svetih niti na delavskem svetu obširnejših razprav. Bile so podane pripombe na poglavje, ki govori o prevozu oseb s tovornimi vozili. Ker je prevoz oseb s tovornimi avtomobili praviloma prepovedan, bo potrebno na tistih relacijah, kjer se delavci prevažajo, čimprej uvesti redni prevoz delavcev na delo. Drugo vprašanje je delovni čas za voznike motornih vozil. Naša zakonodaja ne dopušča, da bi podaljševali redni delovni čas. Naloga odgovornih je torej, da vpeljejo tako organizacijo dela, da bo moč v rednem delovnem času spraviti kar največ lesa iz gozda. Tretje vprašanje je nagrajevanje voznikov motornih vozil. V pravilniku je določena osnova za izračun osebnega dohodka izražena v prevoženih ton/km. Toda po tem izračunu sta enak osebni dohodek prejela tisti, ki vzorno vzdržuje vozilo in tisti, ki za vozilo ne skrbi dovolj. Mislim, da bi bilo treba to poglavje dopolniti s tem, da najdemo tak način nagrajevanja, ki bo bolj stimuliral tistega, ki za vozilo skrbi.

Največ je bilo govora o poglavju o uporabi zasebnih motornih vozil v službene namene. Uredba ne omejuje uporabe teh vozil za službene namene, niti se delavski svet ni postavil na stališče, da to prepreči, toda potrebno je najti rešitev v tej ali drugačni obliki, ki bi veljala za vse, ne samo za nekatere. Po podatkih uporablja lastne avtomobile za službene namene 27 delavcev, najmanj 35 delavcev pa uporablja lastne

motorje in mopede. Po finančnem planu je predvidenih za vse obrate 4,640.000 din, kar pa je z ozirom na veliko število zasebnih vozil premalo. Sedaj tečejo razprave, kako to pereče vprašanje urediti. Mislim, da bo morala komisija za dopolnitev pravilnika o delitvi osebnih dohodkov to upoštevati.

Franc Markovič

xXx

NEKAJ O ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU

S 1. 1. 1963 je začel veljati novi zakon o zdravstvenem zavarovanju, ki je precej zahtevnejši od prejšnjega. Razlika je v tem, da mora gospodarska organizacija financirati nadomestilo plače v času nezmožnosti za delo do 30 koledarskih dni, v slučaju nezgode pri delu pa tudi stroške zdravljenja do 30 dni. Stroški presegajo znesek odstopljenega dela, ki nam ga je odstopil komunalni zavod za socialno zavarovanje, kar znaša 1.13 % za bolezni in 0.10 % za nezgode pri delu od rednega prispevka za socialno zavarovanje.

Gozdno gospodarstvo Novo mesto je imelo od 1. 1. 1964 do 30. 6. 1964 naslednje primere bolezni:

Nesreča pri delu	74 primerov,	izgubljenih dni	1.055	
Nesreča izven dela	36	"	"	283
Gripa	161	"	"	909
Notranje bolezni	61	"	"	570
Kožne bolezni	26	"	"	188
Razno	86	"	"	877
<u>Skupaj:</u>	<u>444 primerov,</u>	<u>izgubljenih dni</u>	<u>3.882</u>	

Nadomestilo plače znaša:	za bolezni	2,373.683.-
	za nezgode	<u>1,033.682.-</u>
	Skupaj	3,407.365.-

Nesreča pri delu ali tudi izven dela večkrat nastane po krivdi tretje osebe. V takem primeru ima zavod pravico zahtevati povrnitev stroškov, ki so nastali v zvezi z zdravljenjem od tistega, ki je storil kaznivo dejanje.

V letošnji prehodni dobi od zime na pomlad nas je zajela epidemija gripe. Moje mnenje je, da če bi se uvedlo cepljenje proti tej bolezni, bi bilo število oboljenj manjše ali bi se jim sploh izognili.

Zelo pogosti primeri so tudi notranje bolezni. Dostikrat so vzroki teh bolezni težki pogoji dela in pomanjkljiva prehrana. Delavci, ki prihajajo na delo od doma, se hranijo večjidel s suho hrano, ki jo nosijo s seboj, poleg tega pa so izpostavljeni tudi vremenskim neprilikam.

Imamo tudi primere bolezni kože in podkožnega tkiva in nekaj primerov raznih kratkotrajnih bolezni, pri katerih je težko zaslediti vzroke, saj so nekatere tudi kronične (recidiva), to je ponovno obolenje do 30 dni za isto bolezen.

Gozdno gospodarstvo Novo mesto je imelo v letu 1963 zaposlenih cca 640 ljudi v rednem delovnem razmerju. Od tega je bilo izostankov z dela zaradi bolezni in nezgod naslednje:

bolezni	468 primerov	4.163 izgubljenih dni
nezgode	105 "	1.259 " "
Skupaj:	573 primerov	5.422 izgubljenih dni

Nadomestilo plače znaša: za bolezni	3,159.028.- din
za nezgode	<u>1,241.527.- din</u>
Skupaj:	4,400.555.- din

Stroški zdravljenja za nesreče pri delu za leto 1963 še niso v celoti zajeti, ker nismo še za vse primere dobili izstavljenih faktur. Zato jih za enkrat ne bi mogla objaviti.

Pogosto nastajajo primeri, da prizadeti izprašujejo, kako so bili obračunani za časa bolezni in poškodbe. Naj navedem primer.

Ker je naša gospodarska organizacija prešla iz letnega obračuna na tromesečni obračun, se vzame za osnovo osebni dohodek, ki je bil izplačan v I. tromesečju to je: januar, februar in marec. To velja do konca junija letos. Šele po 1.

juliju se vzame za osnovo povprečje II. tromesečja, to je: april, maj in junij.

Razumem, da so ljudje upravičeni do teh vprašanj. Marsikdo je prikrajšan v nadomestilu plače za čas nezmožnosti za delo, ker je bil v zimskem času več ali manj na 50 % osebnem dohodku zaradi vremenskih neprilik. Marsikdo od prizadetih zahteva z izjavo naj se mu vzame za osnovo povprečje zadnjih treh mesecev pred oboljenjem. Glede na tromesečni obračun je po zakonu o zdravstvenem zavarovanju omenjeni primer neizvedljiv.

Še vedno se komu pripeti, da ostane v mesecu, ko je zbolel **brez nadomestila plače. Ta napaka bi se morala vsekakor odpraviti.** Treba je resnejšega poslovanja z obrati, kakor tudi z ambulantami, da bi se pravočasno izstavljalje zdravstvene nakaznice in evidenčni listi. Nikakor pa ni pravilno, da delovodje skupin zadržujejo zdravstvene nakaznice do mesečnega obračuna. Pogosti so primeri, da so nakaznice napačno izstavljenе in jih moramo v tem primeru vrniti nazaj v ambulanto in tako pride do brezpotrebnih razburjenj, prizadeti pa ostanejo brez nadomestila plače.

Ivanka Vencelj

KDOR NE UBOGA, GA LAHKO TEPE NADLOGA

Pri delu v gozdu se čestokrat dogajajo nesreče, ki imajo lahko zelo hude posledice za ponesrečenega in za njegovo družino, za gospodarsko organizacijo pa predstavljajo veliko breme. Z namenom, da bi se število nesreč kolikor mogoče zmanjšalo, se naše podjetje prizadeva, da bi nudilo delavcem čim več zaščitnih sredstev, kar sicer tudi predstavlja veliko breme, vendar pa je težina tega bremena manjša kakor težina nesreč oziroma njihovih posledic. Na terenu se dogaja, da delavci nočejo uporabljati zaščitnih sredstev, čeprav jih imajo in čeprav so jim bila za njihovo uporabo dana točna navodila. Izgovarjajo se na vse mogoče načine, češ da je n.pr. v polletnem času prevroče, da bi uporabljali nakolenke, zaščitne čelade itd. Kako zelo usodna pa je lahko taka malomarnost, nam zgovorno priča tale primer iz Gozdnega obrata Poljane.

Delavec-sekač B.A. se je z motorko namenil k naslednjemu drevesu, da ga bo podrl. Stal je pod drevesom in si ogledoval v katero smer bi ga podrl. Nenadoma se je kot iz puške sprožila z drevesa viseča debela suha smrekova veja, katero pa je k sreči pravočasno opazil delavec M. F., ki je stal na večji razdalji od drevesa. Zaklical je delavcu B.A. naj odskoči in ko je le-ta za korak odskočil vstran, ga je padajoča veja oplazila po rami in se s konico zabilala v bencinski tank motorke, ki jo je držal v roki. Moč, s katero je veja padla na tank, je bila tako velika, da ga je prebila, čeprav je pločevina dokaj debela. Kaj bi bilo, če

bi veja padla na glavo delavca B.A., ki ni imel na glavi zaščitne čelade? Odgovor bi bil odveč.

Navedeni primer je delavca B.A. tako pretresel, ali bolje rečeno mu tako daleč segel do kosti, da ima od tistega časa pri podiranju vedno na glavi zaščitno čelado. Ta primer naj bo hkrati opozorilo vsem tistim delavcem, ki iz tega ali onega razloga nočejo uporabljati zaščitnih sredstev pri delu. Zavedati se moramo, da uporaba zaščitnih sredstev preprečuje nesreče pri delu.

Alojz Puhar

xXx

DELO IN DISCIPLINA

Kjerkoli mora opraviti nek delovni kolektiv določeno delo res uspešno, mora imeti v svojem programu kot osnovno vprašanje pravilno urejeno delovno disciplino. Na delovno disciplino ne moremo gledati z ozkega stališča, češ da je že urejena, če prihajajo delavci redno na delo in če je odnos do nadrejenih in podrejenih v formalnem smislu pravilen. Dober uspeh v poslovanju delovne organizacije je dosežen le takrat, kadar se pojem delovne discipline razširi in dopolni s smislom kolektivne odgovornosti.

Prav gotovo ni vseeno, kdaj prihajajo ljudje na delo, ker je od tega mnogokrat odvisno, ali je delo pravilno in pravočasno opravljeno. Bilo pa bi napačno, če bi pod pojmom delovne discipline zaostrovali samo to vprašanje in pozabili na najvažnejše, kako in s kolikšno odgovornostjo opravlja delavec na določenem delu svojo dolžnost. Izredno pomembno je, da imajo delavci pravilen odnos do svojih podrejenih, kajti ti morajo v njih videti na eni strani discipliniranega delavca, na drugi strani pa svetovalca za delo in življenje. Le s takim načinom formiranja odnosov se delovna disciplina prostovoljno utrjuje in ljudem postane delo razvedrilo, ne pa nujno breme. Če se delovna disciplina ureja tako, in to je družbi s socialističnimi družbenimi odnosi edino primerno, potem se v kolektivu ne morejo pojavljati nezdravi, "šefovski" ali celo cehovski odnosi, delo pa se odvija v interesu gospodarske organizacije, kakor tudi tistih, ki usluge gospodarske organizacije koristijo.

O tem govorim zato, ker se je pri nas tu in tam pokazala potreba za reševanje tega problema. Površnost in brezbrinjen odnos do stvari lahko pripelje marsikdaj najbolj delovnega človeka do nepremišljenih dejanj, ki postanejo lahko življenjsko spričevalo delavca. Praksa nam je take primere že odkrila. Nikoli ne smemo pozabljati, da opravljamo brez ozira na poklicno strukturo delavca zelo odgovorne družbene dolžnosti. Menimo, da je bolje odstranjevati majhne slabosti, kakor pa odpravljati in odkrivati že kazniva in neodgovorna dejanja. Veliko lažje je vzgajati človeka z

dobro metodo za delo od vsega začetka, kakor pa ga pozneje preoblikovati in mu odpravljati stare in zakoreninjene slabosti. To se ne kaže samo pri posamezniku, temveč pri preoblikovanju družbe, kjer opažamo v prehodnih obdobjih mnoge ostanke starega, kar se odpravlja postopoma in seveda le z naprednimi in boljšimi metodami.

Politične organizacije pa tudi organi družbenega upravljanja imajo na tem področju prav gotovo odgovorno, na drugi strani pa hvaležno nalogo.

Vsak posameznik in delovni kolektiv kot celota se mora truditi, da se bo vsakdo pri nas počutil dobro, da je naše poslovanje prilagojeno družbeno-ekonomskim razmeram in da se sredstva čim racionalneje izkoristijo za tiste namene, katerim je gospodarska organizacija namenjena.

Nace Gregorčič

TOVARIŠ DANE, ŠE NA MNOGA LETA!

Dne 21. julija je na svoji življenjski poti tovariš Dane Adamič srečal Abrahama in tako prestopil v drugo polovico stoletja. Ob tej priliki mu je kolektiv uprave Gozdnega gospodarstva prisrčno čestital in mu zaželel še veliko sreče, zdravja in uspehov pri njegovem nadaljnjem delu.

Rodil se je 21. julija 1914. v Novem mestu. Po končani osnovni šoli je obiskoval meščansko šolo v Krškem, nato pa državno gozdarsko šolo v Mariboru, ki jo je uspešno končal. Po končanem šolanju je svoje prvo službeno mesto nastopil pri Začasni državni upravi razlaščenih veleposestniških gozdov. Svojo gozdarsko kariero je začel na Kočevskem rogu. Rad se spominja doživljajev, ko je služboval v Travniku nad Črmošnjicami. Čeprav je živel v samoti, daleč proč od ljudi, ga je ljubezen do narave v tolikšni meri privezala na obširne roške gozdove, da se je sredi njihove opojne tišine počutil najbolj srečnega. Kot dober strokovnjak je za te gozdove skrbel, jih negoval in znal prisluhniti utripu življenja, ki je lastno zelenemu carstvu temnih roških gozdov.

Vojna vihra ga je zatekla na Rogu. Kot dober poznavalec terena in kot zaveden Slovenec, je bil eden tistih gozdarjev, ki je že leta 1941 pomagal prvim partizanskim skupinam. Vodil jih je po skrivnostnih roških gozdovih, skrbel za njihovo prehrano in vzdrževal zveze z zanesljivimi ljudmi. To

njegovo delo je bilo zelo pomembno, hkrati pa tudi nevarno, saj so na tem področju živeli kočevski Nemci, med katerimi je bilo precejšnje število zagriženih hitlerjancev. Njegovo življenje je bilo večkrat v nevarnosti, posebno pa še v dneh italijanske roške ofenzive.

Po kapitulaciji Italije se je tudi sam aktivno vključil v NOV in delal nekaj časa pri upravno gozdarski komisiji, pozneje pa pri gozdarskem odseku Slovenskega narodnoosvobodilnega sveta. Kot partizan - borec gozdarskega voda je prehodil vse dolenske gozdove in na tej poti doživel veliko razburljivih dogodkov, katerih se vedno spominja in o katerih zna tako živo pripovedovati, da bi ga človek kar naprej poslušal.

Po osvoboditvi je služboval na raznih odgovornih delovnih mestih v upravni in operativni gozdarski službi. Najprej je bil na Gozdnem gospodarstvu, nato na Okrajni upravi za gozdarstvo in nato zopet na KGP-ju oziroma sedaj na GG-ju. Ves čas svojega dela je bil prežet z ljubeznijo do gozda in se je prav zato posvetil gojenju in obnovi dolenskih gozdov, ki so nege in obnove še posebno potrebni. Čeprav že sivolas, a še vedno nasmijan in poln energije, danes skrbi za drevesničarstvo, ki se je v zadnjem času precej razmahnilo.

K čestitkam za Tvoj življenjski jubilej se, dragi Dane, pridružuje tudi "Dolenjski gozdar". Kličemo Ti še na mnoga leta in Ti pri tem iz vsega srca želimo, da bi videl še čimveč plodov svojega dela v dolenskih gozdovih, ki si jih vedno tako ljubil in negoval.

J.P.

NEKAJ O POLLETNI REALIZACIJI GOZDNOGOJITVENIH DEL

Iz pregledne tabele, ki prikazuje realizacijo gozdnogojitvenih del v I. polletju 1964 ločeno po sektorjih lastništva in posameznih gozdnih obratih oziroma občinah, je razvidno, da je polletna realizacija na zadovoljivi višini. V tabeli so prikazane samo glavne vrste gojitvenih del, ki pa z ozirom na postavljeni plan zgovorno pričajo o velikem obsegu in velikih sredstvih, ki jih podjetje vlaga v gozdove.

Z ozirom na dejstvo, da je ravno sedaj sezona gojitvenih del (čiščenje, redčenje) na višku, lahko pričakujemo, da bo plan do konca leta dosežen in morda celo presežen. Težavo bo predstavljala morda le realizacija plana klasičnega pogozdovanja in osnovanja intenzivnih nasadov. Za jesensko sezono preostane še 52 ha klasičnega pogozdovanja in 162 ha intenzivnih nasadov. Za te površine, ki so precej velike, je sadilni material zagarantiran iz lastnih drevesnic in deloma iz nabave od drugih, postavlja pa se vprašanje vremenskih prilik in zadostnega števila delovne sile, ki bo morala v kratkem času pogozditi velike površine. Najbolj kritičen v tem pogledu je GO Črnomelj, ki bo moral pogozditi jeseni kar 89 ha površine. Z dobro organizacijo dela (pogozdovanje s šolsko mladino) in s pravočasno pripravo tal za pogozdovanje, vključujoč tudi kopanje jam za sadike, bo možno tudi tako visok plan realizirati. Kar se tiče priprav za pogozdovanje (posek in požig grmovja), so le-te na zadovoljivi višini.

Gozdni obrat	Nega nasadov		Čiščenje kultur		Redčenje		Klasično pogoz.		Intenz.nasadi					
	ha	pl. real. %	ha	pl. real. %	ha	pl. real. %	ha	pl. real. %	ha	pl. real. %				
<u>A. DRUŽBENI SEKTOR</u>														
Novo mesto	115	39	34	94	23	24	70	22	31	18	4	22	-	-
Straza	138	32	23	100	6	6	90	24	27	9	4	44	-	-
Poljane	7	3	43	50	12	24	22	5	23	1	1	100	-	-
SOB Novo mesto	260	74	28	244	41	17	182	51	28	28	9	32	-	-
Črnomelj	17	1	6	168	17	10	7	5	71	-	1	-	15	-
Črmošnjice	9	2	22	69	24	35	-	-	-	-	-	-	15	-
SOB Črnomelj	26	3	12	237	41	17	7	5	71	-	1	-	30	-
Metlika	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trebnje	20	-	-	15	5	33	-	2	-	2	-	-	-	-
GG SKUPAJ	306	77	25	506	87	17	189	58	31	30	10	33	30	-

Gozdni obrat	Nega nasadov		Čiščenje kultur		Redčenje		Klasično pogozd.		Intenz.nas.						
	ha	pl. real. %	ha	pl. real. %	ha	pl. real. %	ha	pl. real. %	ha	pl. real. %					
B. ZASEBNI SEKTOR															
Novo mesto	125	42	33	87	23	26	-	-	14	-	20	-			
Straža	82	-	-	48	-	-	-	-	4	4	100	10	5	50	
Poljane	13	12	92	25	5	20	-	-	2	2	100	10	-		
SOB Novo mesto	220	54	25	160	28	17	-	-	20	6	30	40	5	12	
Črnomelj	132	5	4	110	14	13	10	-	5	1	20	70	-		
Črmošnjice	4	-	-	31	2	6	5	-	4	-	-	-	-		
SOB Črnomelj	136	5	4	141	16	11	15	-	9	1	11	70	-		
Metlika	55	37	67	50	29	58	-	-	5	1	20	15	-		
Trebnje	100	45	45	192	58	30	189	40	21	10	4	40	12	-	
GG SKUPAJ	511	141	28	543	131	24	204	40	20	44	12	27	137	5	3
SKUPAJ A+B	817	218	26	1049	218	21	393	98	25	74	22	29	167	5	4

V tabelah, ki prikazujeta realizacijo, niso zajeta varstvena in ostala dela. V pogledu varstva je bilo v družbenem sektorju porabljenih največ sredstev za posek in izdelavo slučajnih pripadkov (GO Poljane), v zasebnem sektorju pa za obnovo in vzdrževanje protipožarnih pasov ob železniških progah.

Od ostalih gojitvenih del je zlasti pomembno okopavanje in dognojevanje sadik na intenzivnih nasadih, katerih doslej osnovana površina v obeh sektorjih lastništva znaša 607 ha. Za spomladansko dognojevanje je bilo uporabljeno 90 ton nitrofoskala (NPK = 4 : 14 : 11) in sicer se je vsaki sadiki dodajala doza 10 dkg gnojila. Tako je bilo okopanih in dognojenih 225 ha nasadov. Rezultati dognojevanja so zelo dobri, kar se kaže v izrednem višinskem prirastku, po drugi strani pa so tudi stroški razmeroma nizki. Z ozirom na to bi kazalo v bodoče dognojevati tudi klasične nasade, zlasti še ker se s tem znižajo stroški nege sadik (hitrejša rast v mladosti).

Ker so stroški pogozdovanja razmeroma visoki (okrog 300.000 din po hektaru), po drugi strani pa je zlasti v zasebnem sektorju veliko takih površin, ki so izredno dobro naravno pomlajene z iglavci, je na teh površinah treba odstranjevati nadstojno drevje listavcev (gabrovina, cerovina) in tako osvoboditi podstojni kvalitetni podmladek. Plan tako imenovanega reševanja iglavcev je z ozirom na velike potrebe razmeroma nizek, vendar pa je temu krivo pomanjkanje sredstev.

Ing. Jože Petrič

IZKORIŠČANJE GOZDOV V SLP V I. POLLETJU
1964

Na podlagi analiz poseka in izdelave lesa v preteklih šestih mesecih pridemo do ugotovitve, da so gozdni obrati presegli v skupni masi dinamični plan proizvodnje za 17 % ali dosegli 65 % letnega plana poseka. Pri iglavcih so gozdni obrati presegli dinamični plan za 2243 m³. To preseganje je šlo v prid hlodovini in dolgemu lesu, v škodo pa drobni oblovinini t.j. jamskemu in celuloznemu lesu (1000 m³). V strukturi klas so dosegli dober rezultat in sicer od planiranih 33 % I, 35 % II in 31 % III klase je doseženo 7 % K, 37 % I, 34 % II in 22 % III klase.

V tehničnem lesu listavcev je tudi nekaj sprememb. Dinamični plan je presežen za 48 %. V prostorninskem lesu smo prišli na dinamiko plana. Predelava bukovih drv v bukovo celulozo je tudi dosegla kumulativo. Tudi v pogledu odkupa lesa iz zasebnega sektorja so doseženi dokaj dobri rezultati. Iz naslednje razpredelnice je razvidno, kako so gozdni obrati dosegli plan proizvodnje v SLP sektorju.

Gozdni obrat	Trebaje	86 %
"	"	Črmošnjice 70 %
"	"	Straža 65 %
"	"	Novo mesto 85 %
"	"	Črnomelj 45 %
"	"	Metlika 287 %
"	"	Poljane 56 %
Gozdno gospodarstvo		65 %

Iz tega pregleda sta zaskrbljujoča gozdni obrat Novo mesto in Črnomelj. Vprašanje je, kaj bo gozdni obrat Novo mesto delal do konca leta, ko je do sedaj izpolnil 85 % plana, ter kdaj bo gozdni obrat Črnomelj dosegel svoj plan. Ta analiza nam kaže vpliv ali posledico preveč zaposlene delovne sile. Samo v dirigiranem oz. administrativnem gospodarstvu so se prehodne zastavice delile tistim enotam, ki so več in hitreje posekale. V današnjih razmerah se panoga 313 razlikuje od ostalih panog našega gospodarstva v tem, da ostale panoge lahko dvigajo proizvodnjo skoraj bi rekel neomejeno. Izkoriščanje gozdov je v nasprotju omejeno, ker elaborati predpisujejo višino poseka. Pri nas je treba težiti, da se s čim manjšo delovno silo (številčno) in z določeno mehanizacijo naredi največ enot iz odkazanega drevja z minimalnim odpadkom. Tukaj pride dinamika plana do popolnega izraza. Dinamika plana je tudi tehnološki proces, ki omogoča, da pride v določenem času na tržišče določeno število sortimentov in sicer kontinuirano. Seveda je tudi tukaj lahko riziko, zato so pa zaloge. Vsled kontinuirane proizvodnje in kontinuiranega zalaganja trga, je tudi kontinuiran dotok denarja za poravnavo obveznosti do družbe, hkrati pa je kontinuirano zaposlena tudi delovna sila. Dober ekonomist pa tudi enostransko razvit gozdarski strokovnjak bo znal brati in bo razumel dinamiko plana, njen smisel in zakaj je tako narejena.

Storilnost v prejšnjem mesecu nam kaže, da se je slika nekaj spremenila, t.j. da je z 203 delavci narejeno 11.314 m³, kar je deloma rezultat enostavnejše produkcije iglavcev. Analize pokažejo, da je bilo v juniju izdelanih 56 m³ lesa na enega delavca s 100 % mehanizacijo (z uporabo 49 motork).

To je za celih 20 m³ več kot v maju (36 m³). Če vzamemo, da je v juniju bilo 22 delovnih dni, se pokaže, da je storilnost na enega delavca 2,5 m³ ali 10,5 m³ na delovni dan ene motorke.

Ker gozdni obrati ne dostavljajo redno zahtevanih podatkov, sem prisiljen, da pregled o izgubljenih urah in dneh izpustim.

Storilnost po gozdnih obratih izgleda takole:

Gozdni obrat	Poljane	5,2 m ³
"	"	Črmošnjice 3,1 m ³
"	"	Straža 2,5 m ³
"	"	Novo mesto 1,2 m ³
"	"	Črnomelj 1,4 m ³

Še enkrat poudarjam, da je pregled izdelan za možne delovne dni v juniju, t. j. za 22 del. dni. Analize za dejansko porabljene dneve ni bilo mogoče narediti, ker niso vsi obrati dostavili podatkov.

Iz tega pregleda je razvidno, da še vedno nismo dosegli tistega, kar si želimo.

Medtem ko plan prve faze ni problematičen pa druga faza predstavlja problem, kateremu naj bi gozdni obrati posvetili več pozornosti. Ob koncu prvega polletja je imelo podjetje 27.000 m³ zalog lesne mase v SLP sektorju in na skladiščih cca 4.000 m³ kar pomeni 31.000 m³. Če računamo, da se bo do konca leta proizvedlo še 29.000 m³ gozdnih proizvodov v SLP sektorju in odkupilo 11.000 m³ v zasebnem, pomeni, da bo

skupaj 67.000 m³ gozdnih sortimentov. Od te mase je potrebno cca 55.000 m³ dati na trg po planu. Kaže, da bo treba cca 10.500 m³ lesa mesečno spraviti iz gozda in ga odpremiti. To bo mogoče izvesti samo, če se bodo gozdni obrati že sedaj angažirali. Ni treba poudariti, da ob priliki trgatve voznikov ne bo kakšnih 20 dni. Druga stvar pa je, da bo vagonov v sezoni sladkorne pese primanjkovalo. Stvar je resna. Z vozniki je treba narediti čvrste pogodbe, v kolikor še niso narejene in pritiskati na njih, da bi čim več mase speljali na kamionsko cesto. Drugič je treba, da vozniki istočasno vlečejo iz gozda tudi drobnejši les (jamski in celulozni) ne pa samo hlodovino, ker ves drobnejši les je treba razžagati (cena je stimulatívnejša). Podčrtati je treba, da bodo morali gozdni obrati oddati tudi nekaj hlodovine III. klase na račun celuloze (do 36 cm premera), kar se bo tudi razžagalo. Ravno tako je treba na trg spraviti vse stare zaloge bukovih drv. Vse to kar sem naštel zahteva resnega dela, če hočemo v petih mesecih izvršiti postavljeni plan.

ing. Rade Kalinovič

ZAKAJ MORAMO PRI DELU Z MOTORNO ŽAGO ŽAGATI VEDNO S POLNIM PLINOM

Zdi se mi, da je še precej delavcev - sekačev, ki delajo z motorno žago in ki v bistvu ne razumejo, zakaj se mora pri delu z motorno žago žagati vedno s polnim plinom ("Gasom"). Mislim, da ne bo odveč, če se tudi o tem malo pogovorimo.

Sklopka skupno s pogonskim vretenom ali zobčnikom tvori zelo važen sestavni del sabljaste motorne verižne žage ali na kratko motorke. To je namreč tisti del motorke preko katerega se delovanje motorja prenese od motorne gredi na verigo, s čimer se doseže gibanje verige in s tem žaganje. Takšna sklopka kot jo imajo novejši tipi motornih žag, katere imamo tudi pri našem podjetju (Partner, Stihl, Jo-bu), se imenuje centrifugalna ali sredobežna (beži od srede) sklopka. To pa je tudi ena od pomembnih prednosti, ki jih imajo novejši tipi pred starejšimi. S pomočjo te sklopke se veriga z zadostnim dodajanjem plina avtomatično vključi v pogon, in začne žagati, ne da bi bil pri tem potreben še poseben vzvod s katerim bi sklopko ločili oziroma spojili s samim motorjem. Ravnanje s tako motorco je torej enostavneje in verjetno se večina delavcev motoristov v praksi te prednosti niti ne zaveda.

Kako pa nam centrifugalna sklopka avtomatično vključuje verigo?

Da bo razlaga lažja si mislimo kamen navezan na vrvico katerega vrtimo v zraku. Pri tem občutimo, da nam hoče kamen

uiti in če vrvico izpustimo, vidimo, da nam je kamen res ušel. Čim hitreje bomo namreč vrteli vrvico, tem dalj bo kamen šel. To je v mladosti sigurno vsakdo od nas že poizkusil. Popolnoma isto se dogaja namreč tudi s centrifugalno sklopko.

Sklopka, ki je trdno nasajena na motorno gred ali os, je sestavljena iz več delov, ki so medsebojno povezani z vzmetjo. Različni tipi motorik imajo izvedbo nekoliko različno, v bistvu pa popolnoma enako. Pri prostem teku motorke - to je takrat, ko motoriki s palcem ali kazalcem ne dodajamo plina - se sklopka počasi vrti in vzmet ki povezuje posamezne dele je še tako močna, da jih ne pusti narazen. Čim pritisnemo plin se sklopka zaradi hitrejšega delovanja motorja začne hitrejše vrteti in posamezni deli sklopke hočejo uiti (isto kot če kamen hitreje vrtimo), vzmet ni več tako močna, da bi jih lahko držala skupaj, zato pritisnejo na boben zobčnika in če je ta pritisk dovolj močan se začne zobčnik enako kot sklopka vrteti. Konstrukcija motorke je namreč taka, da če dodamo poln plin sklopka pritisne dovolj močno na boben zobčnika, ta zavrti verigo in motorika normalno žaga. Če torej motoriki ne damo dovolj plina, se sklopka premalo vrti, ne pritisne dovolj trdno ob boben zobčnika in pri prežagovanju sklopka s svojim obodnim delom drsi po notranjem delu bobna zobčnika. Posledica tega je, da motorika nima takšnega učinka, motor se muči, sklopka se greje in njen obodni del, ki je sestavljen iz posebne neizgorljive snovi - ferode - se predčasno izrabi. Razumljivo, da je po izrabi tega obodnega dela - ferode - celotno sklopko potrebno zamenjati. Naletel sem že na delavca, ki pri preža-

govanju debela ni delal s polnim plinom. Ko sem ga vprašal zakaj tako dela, mi je odgovoril: "Škoda se mi zdi motorke, da bi jo mučil s polnim plinom." Nezavedajoč se, pa je ravno z dodajanjem premalo plina motorke mučil in če bi dalj časa s takim načinom nadaljeval, bi sigurno povzročil predčasno izrabo sklopke.

Vedeti moramo namreč, da dodajanje plina pri motorni žagi ni isto kot dodajanje plina pri motornem kolesu ali avtu. Pri večini avtomobilov ali motorjev so sklopke drsne bodisi suhe bodisi v olju in se motor loči od koles s pritiskom noge ali stiskom roke na poseben vzvod. Hitrost vozila se tu dosega poleg menjave brzin tudi s plinom, pri tem pa je sklopka vedno enakomerno in dovolj trdno vključena. Pri novejših tipih motornih žag pa se z dodajanjem plina sklopka istočasno tudi vključuje, oziroma s pojenjanjem plina tudi izključuje.

Žagajmo torej, četudi droben material, vedno s polnim plinom, pri tem bo imela motorke pravilen glas ali kot pravimo "bo pela", s tem bomo dosegli večji učinek, pa tudi življenjska doba sklopke in motorke bo daljša.

ing. Jože Kure

V pretekli zimi so v nekaterih naših nasadih pomrznile sadike duglazije. Tako so bili gozdarji močno razočarani nad duglazijo n.pr. v Mlakah v Beli krajini in v Koritih. Že je bilo slišati sklep: "Z duglazijo pa ne bomo več poizkušali".

Vprašanje je torej, ali naj po letošnjem neuspehu res popolnoma prenehamo s saditvijo duglazije ali ne. Čeprav je previdnost pri vnašanju eksot nad vse potrebna, bi bilo prehitro ukrepanje proti duglaziji na podlagi ene same slabe izkušnje le premalo utemeljeno. Duglazija ima poleg svojih slabih strani tudi veliko odlik, ki v večini primerov obrnejo tehtnico v njen prid. Še posebno to velja za njeno domovino Severno Ameriko, kjer je prirodno razširjena na velikanskem področju v zelo različnih nadmorskih višinah. Prenešena v Evropo v prejšnjem stoletju se je duglazija znašla v novem okolju, ki se razlikuje od onega v njeni domovini in za njo ni tako ugodno.

Kako se je duglazija obnesla pri nas? Iz izkušenj v preteklosti lahko sklepamo o uspehih za naprej. Za primer vzamemo le duglazijo z našega področja, konkretno na Brezovi rebri. Tam so v nekaj odsekih (5 f, 6c, 7g in 14d) l. 1908 sadili (verjetno 3 letne) duglazijeve sadike. Duglazija je bila sajena med smreko poleg pa so se ohranili še razni domači listavci. Način saditve, količina in izvor sadik nam niso znani, kar je res škoda. Vidni pa so uspehi 59-letne rasti duglazije. Razlike v prirastku v višino predvsem

pa po debelini med smreko in listavci na eni strani in duglazijo na drugi so velike in seveda v prid duglaziji. Razlike v prirastli masi pa so še večje. To je lahko ugotoviti že ob bežnem pregledu sestojev.

Podrobneje je raziskoval prirastek duglazije na Brezovi rebri leta 1961 ing. Ciril Štrumbelj. Iz njegove študije o duglaziji povzemamo te-le podatke:

Ods.	Srednji premer v cm			Srednja višina v m		
	du	sm	bu	du	sm	bu
5f	50	22	17	31.6	25.3	22.8
6c	54	21	14	27.1	20.2	20.5
7g	47	21	-	30.4	22.4	-
14d	42	20	14	29.8	21.1	18.8

Iz zgornjih premerov in srednjih višin izračunane mase povprečnega drevesa so:

Ods	du	sm	bu
5f	3.02	0.49	0.25
6c	2.98	0.36	0.15
7g	2.60	0.40	-
14d	2.06	0.34	0.14

Pri isti starosti (55 let) ima duglazija 6x večjo lesno maso od smreke.

Iz teh števil je razvidna velika prednost duglazije pri proizvodnji lesne mase. Če upoštevamo, da je tudi tehnična

in denarna vrednost duglazijevega lesa najmanj enaka vrednosti smrekovine, je duglazija še bolj privlačna.

Přednja primerjava velja le za povprečno drevo ne pa za sestoj - kjer je razlika manjša. Število tanjših dreves (npr. smreke) na ha je seveda večje od števila duglazije.

Letni prirastek lesne mase v m³ in po vrednosti v din lahko prikažemo tudi takole:

m ³	du	jel	mac	bu	v 000 din
	000				250
	000				
20 -	XXX000				200
	XXX000	000			
	XXX000	000			
15 -	XXX000	XXX000			150
	XXX000	XXX000	000		
10 -	XXX000	XXX000	XXX000		100
	XXX000	XXX000	XXX000	XXX000	
	XXX000	XXX000	XXX000	XXX000	
5 -	XXX000	XXX000	XXX000	XXX000	50
	XXX000	XXX000	XXX000	XXX000	

Pripomba: 000 vrednost v din XXX lesna masa v m³
 (Povprečna vrednost bukovine je računana 9.600.-, lesa iglavcev pa 13.000 din). Shema je le približna.

Hektarski donos duglazije je precej večji od donosa smreke ali jelke, bukev pa prekaša duglazija po vrednosti skoro trikrat in po masi 2 krat.

Številke govore torej za duglazijo. Ali pa je to že dovolj tehtno priporočilo? Strah nas je letošnje pozebe. Če bi se taki slučajji ponavljali bi duglazije ne smeli forsirati. Iz izkušenj, ki jih je dala Frezova reber lahko sklepamo, da je pri nas možno uspešno gojiti to drvevno vrsto. Za to, da lanske izkušnje ne smemo posplošiti veljajo tudi naslednja dejstva:

- Lanska zima (1963-64) je bila bolj strota kot so povprečne zime.
- Oba najbolj poškodovana nasada sta bila osnovana v nižini - vprašanje, če bi do pozebe prišlo v višjih legah.
- Provenienca - vir semena duglazije ni točneje poznan, vemo pa da v svoji domovini duglazija porašča zelo različne nadmorske višine.
- Morda zaradi gnojenja z mineralnimi gnojili poganjki niso popolnoma oleseneli.

Te okoliščine so zelo verjetno precej vplivale na lanske neuspeh. Zato bi bilo treba skrbno paziti na izvir semena in se bolj zanašati na doma nabrano duglazijino seme. Pri dognojevanju moramo dati prednost tistim gnojilom (in seveda ob primernem času), ki ugodno vplivajo na olesenitev. Vprašanje je tudi, če bo kazalo saditi duglazijo povsem v nižine.

Izkušnje iz Brezove rebri nas vzpodbujajo za vnašanje duglazije v naše gozdove in nas letošnji neuspehi od tega ne bodo odvrnili. Z vnašanjem te drevesne vrste bomo nadaljevali in zbirali nove izkušnje.

Ob koncu bi le še opozoril na tehtne misli, ki jih je o duglaziji zbral ing. Igo Kraut in jih napisane pred par leti poslal našim gozdnim obratom. V sestavku so predvsem opozorila za pravilno manipulacijo s semenom, za setev in saditev v drevesnicah ter sadnjo v gozdu.

Opomba: z duglazijo je vseskozi mišljena zelena duglazija.

ing. Janez Penca

DROBNE ZANIMIVOSTI

Novi stroj za lupljenje hlodovine iglavcev

Dne 21. 7. 1964 je bila preizkušnja novega stroja za lupljenje lesa iglavcev, ki ga je Agrotehnika uvozila iz Finske. Preizkušnja je bila pri "Mrzlem studencu" na Pokljuki (GG Bled). Stroj je prevozen, potreben pogon pa mu daje priklopljeni traktor (Ferguson) preko kardanske gredi. Lahko se uporabi tudi kot stabilna naprava z uporabo elektromotorja.

Stroj lahko obdeluje hlodovino debeline od 8 - 42 cm premera in dolžine od 1,2 m dalje. Hitrost lupljenja znaša 25 - 60 m/min.

Potrebna moč motorja znaša 35 KM, v zimskem času pa 65 KM (moč traktorjev Ferguson). Teža stroja 1600 kg.

Stroj kvalitetno lupi predvsem debelejši les. Pri tanjšem lesu (do 10 cm \varnothing) pa nekaj skorje ostaja. Kapaciteta je ogromna. Stroj ima spredaj hidravlično dvigalo s katerim postavlja les na transporter, ki ga dalje dovaja stroju. Ob vhođu v stroj zagrabitna hlod zobata užljebljena kolesa, ki sta pritrjena na vzmeteh tako, da se lahko prilagodita različnim premerom hlodovine. Ti kolesi potiskata hlod naprej, vendar tako, da se le-ta pri prehodu skozi stroj ne vrta. V sredini stroja je njegov bistveni sestavni del - lupilni noži - pritrjeni na notranji strani oboda velikega kolesa, ki se vrta. Noži so na obodu elastično pritrjeni in se tesno prilagajata površini hloda. Hlod, ki ga na

drugi strani zagrabitna zopet dve zobati kolesi, se pomika med noži, le-ti pa rotirajo in v obliki vijačnice olupijo skorjo.

Stroj je hiter in ekonomičen. Zahteva veliko koncentracijo lesa, saj mu je hitrost 60 m/min. Pri nas bi bil zaradi prevelike kapacitete premalo izkoriščen. Tudi iglavci se sekajo v glavnem v času april - september in se s tem v zvezi pojavlja vprašanje spravila v skorji. Tu so posredi tudi škodljivci (lubadar), ki jih v skandinavskih deželah ne poznajo.

Stroj je Švedskega izvora in stane ca 33.500 švedskih kron (1 SvK = 144,98 din).

ing. Rade Kalinović

xXx

"Kultimax", novi stroj za drevesnice

Presajevanje dvoletnih semenk (pikiranje) je ena od faz dela, ki z ene strani zahteva izredno veliko ljudskega dela, z druge strani pa mora biti opravljena v zelo kratkem času, če hočemo doseči velik odstotek sadnje, odnosno če želimo, da bo vegetacijska perioda optimalno izkoriščena za proizvodnjo.

Druga prav tako pomembna faza dela je okopavanje sadik. Ročno okopavanje je zelo drago in se zato često uporabljajo

motorni okopalniki (freze). Slaba stran teh strojev je v tem, da so sposobni hkrati okopati le eno vrstico. Ker pa ima okopavanje periodičen značaj z ozirom na razvoj vegetacije in vremenske pogoje, mora biti drevesnica okopana v relativno kratkem času hkrati, kar je z enorednim okopalnikom težko doseči.

Z namenom, da bi v svojih drevesnicah omogočil normalno delo, se je delavski svet Gozdnega gospodarstva Postojna odločil, da nabavi nov delovni stroj za drevesnice. Ta novi stroj se imenuje "Kultimax", ima pa priključke za presajevanje, okopavanje, setev in za dognojevanje.

Stroj je s svojimi štirimi priključki v rabi skozi celo sezono, kar njegovo ekonomičnost močno poveča. Že v letošnji sezoni je dodobra izkoriščen pri presajevanju in je pokazal vse svoje vrline. V 8 urah je ob posadki 5 delavk, strojnika in dveh delavcev, ki sta pripravljala sadike, posadil 110.000 kom sadik, za kar bi porabili normalno 74 delavcev, ki bi delali izključno pri presajevanju. Ta odnos je sam po sebi dovolj ilustrativen, kljub temu, da ni bila organizacija dela najboljša, da ni bilo zemljišče prilagojeno potrebam stroja, da niso bili delavci vešči stroja in kopica drugih slabosti, katere bo treba odstraniti, če se hoče stroj optimalno izkoristiti.

Prvi rezultati dela s strojem so opravičili pričakovanja, ekonomski izračun pa bo ob koncu leta pokazal že v prvem letu upravičenost investicije.

Povzeto po "Gozdnem gospodarju", glasilu delovnega kolektiva Gozdnega gospodarstva Postojna.

NEKAJ SPOMINOV IZ BORB 12. SNOUB

Leta 1943 je 12. SNOUB štela okoli 800 borcev. Po kapitulaciji Italije se ji je priključilo precej novih borcev, katere je bilo potrebno naučiti rokovanja z orožjem. Brigada je bila sestavljena iz 15. divizije in 7. korpusa. Večji del je operirala po Dolenjski, na delu spodnje Štajerske in delu Hrvaške.

Prav dobro so mi še v spominu napadi brigade na postojanke Žužemberk, Dobrnič, Zdenska vas, Išnja gora, Radeče, Novo mesto, Tebnje, Bosiljevo, Kočevarje, Škofljica, Grosuplje, Polica in še druge, ki bi jih lahko naštel.

Leta 1944 so se Nemci nameravali utrditi v Dobrniču, Dobrovi in Žužemberku. Brigada je dobila nalogo, da Nemcem prekriža račune za utrjevanje Dobrniča. Neke noči smo se tiho približali, da bi tako iznenadili sovražnika. Imeli smo namreč trden namen prizadejati Nemcem čimveč izgub. Zaradi temne noči smo se morali skozi gozdove držati drug za drugo, da bi tako držali vezo. Med pohodom je bilo rahlo slišati kopita konj, ki so težko natovorjeni nosili bojno opremo. Od časa do časa je bil potreben tudi počitek borcev, ki pa se je vedno kmalu končal. Nadaljevali smo pot v strogi tajnosti. Brigadni obveščevalci so imeli precej dela, da so zbrali podatke o moči sovražnika. Zdelo se nam je, da hodimo zelo noč. Tiho smo se približali položajem nad Dobrničem. Brigada je obkolila Dobrnič. Kmalu smo dobili povelje, da ne sme prej nihče streljati, dokler ne bo

napovedan znak za napad - rdeča raketa. Zasedli smo položaje in poiskali kritje ter mirno čakali za napad. Tedaj je obsijala nebo raketa, ki je sprožila plaz ognja iz naših strojnic, pušk, avtomatov in minometalcev. Nemci so takoj odgovorili. Treskalo in grmelo je na vse strani. Nad nami so žvižgale svinčenke. Blazno so streljali iz svojih tankov, ki so bili razporejeni okoli Dobrniča. Prvi bataljon se je takoj pognal v juriš, da bi prisilil sovražnika k predaji. To se nam seveda ni takoj posrečilo. Morali smo se iz juriša umakniti, da ne bi imeli preveč izgub. Jurišati na tanke in oklopna vozila ni bilo lahko. Boj je trajal vso noč. Ko pa se je začelo daniti, smo se umaknili iz dobrniških poljan proti robu gozda in zopet zavzeli položaje nad postojanko in jo ponovno napadli. "Za vsako ceno Nemci morajo iz Dobrniča", je govoril komandant Primožič borcem. Nemci so uvideli, da jim postaja vroče pod nogami, pa so se še isti dan začeli umikati s tanki proti Občinam. Tudi na umiku jim nismo dali miru, ampak smo jih venomer napadali.

Brigada je častno izpolnila svojo borbena nalogo. Nemci so imeli precej izgub. Na naši strani smo imeli dva borca ranjena. Padel ni nobeden.

Ko je napadala 12. brigada Dobrnič, je istočasno napadala Gubčeva brigada vas Dobrovo, Žužemberk pa Cankarjeva brigada. Tudi Gubci so tisti dan obračunali z Nemci. V Žužemberku pa se je sovražnik kruto upiral. Tudi iz Žužemberka morajo Nemci za vsako ceno, je bilo povelje glavnega štaba. Cankarjeva brigada je nadaljevala svoje obleganje Žužemberka.

Za pomoč Cankarjevi brigadi je bil dodeljen 1. bataljon 12. brigade, da bi tako izgnali iz postojanke sovražnika. Ko se je znočilo se je bataljon pognal v juriš na Zafaro. Bil je to pravi nočni bojni ples. Nismo vedeli, kdo pije in kdo plača. Zdelo se mi je kot da sem v kotlu in se kuham. Grmelo in treskalo je na vse strani, zvižgale so krogle, padale mine, granate, ročne bombe in kaj vem kaj še vse. Borci, ki smo jurišali skupaj, se skoraj nismo poznali. Bili smo črni kot dimnikarji. Poznali smo se samo po glasu. Vpili smo na vse grlo "juriš, vataj žive" in kaj vem, katere besede so prišle jurišščem še na pamet. Večkrat smo se pojavili pred gručo bežečih Nemcev, ki jih je v istem času osvetljevala njihova raketa in ki so panično bežali na vse strani brez opreme. Iz strelskih jarkov so okoli cerkve skakali drug za drugim in se poganjali v dolino Krke. Nemci so bili popolnoma razbiti. Kakor brez glave so njihove zbegane skupine bežale proti našemu ognju, mi pa smo jih kosili z našimi strojnimi in avtomati. To je bil pravi bojni pekel. Kakor se spominjam, se jih je v tej nočni bitki prav malo rešilo iz naših partizanskih klešč. Popolnoma razbite sovražnikove skupine se takrat niso prej ustavile kot šele v Novem mestu. Nemci so bili v tej bitki poraženi. Bilo je zelo veliko mrtvih in ranjenih. Naše enote so dobile precej borbene opreme in streliva. V tej akciji sta iz našega bataljona padla komandant I. bataljona Primožič in bataljonska bolničarka Štefka, ki se jih še dobro spominjam. Nad sovražnikom je bila izvojevana velika zmaga. V tej skupni borbi sta naš bataljon in Cankarjeva brigada častno izvršila borbena nalogo, saj smo šli iz borbe ponosni kot zmagovalci. Naše

borbene naloge še niso bile končane. Treba je bilo napraviti še nešteto borbenih pohodov za osvoboditev naše domovine. (Se nadaljuje)

Franco Kopic

xXx

H U M O R

Skrbimo za lepoto slovenskega jezika!

Uredništvo "Dolenjskega gozdarja" se je odločilo, da bo z današnjo številko pričelo objavljati slovarček gozdarskih in nekaterih sorodnih slovenskih izrazov. Zaradi preobilice strokovnih prispevkov s področja gozdarstva in zaradi stiske za prostor, smo prisiljeni slovarček objavljati na straneh, ki so sicer namenjene humorju. Zadeva pa je kljub temu presneto resna in koristna.

Naša želja je, da bi s tem slovarčkom zlasti olajšali delo novincem in pa vsem tistim, ki jih je usoda prignala od drugod v našo prelepo Dolenjsko. Prav tako pa bo morda marsikateremu pristnemu Dolenjcu ta ali ona beseda, ki jo je slišal na terenu, postala jasna šele takrat, ko bo pogledal v slovarček in v njem razbral njen pomen. Na raznih zasedan-

jih samoupravnih organov in drugih sejah bodo lahko odpadla dodatna pojasnjevanja k tej ali oni besedi, ki se ob takih prilikah često uporablja. Besede v slovarčku naj predstavljajo zakladnico, ljudske govornice in zato naj bo tu mesto za besede iz našega vsakdanjega življenja. Predvsem imamo v mislih tujke, ki so se v našem razgibanem tempu življenja precej razpasle, težnja nas vseh pa je, da bi jim dali domače obeležje in jih tako približali lepi slovenski govornici. Včasih se nam to posreči, drugič pa ga lahko tudi prav pošteno polomimo.

Prosimo vas, dragi bralci, da sodelujete pri zbiranju takih besed za naš slovarček in, da nam jih posredujete. Z veseljem jih bomo objavili in tako skušali obogatiti našo terminologijo s pristnimi ljudskimi slovenskimi izrazi.

Za začetek, ki je sicer bolj skromen, bomo objavili le nekaj besed. Razvrstili smo jih v dve koloni, od katerih prva pomeni ljudski izraz, druga pa pravi pomen. V tretji koloni pa smo dodali še izvor besede.

Povedano	Mišljeno	Izvor
kolondacija, kolondirati	kolavdacija, kolavdirati	Metlika
terasa	trasa	Podturn
entat, tat, atentat	etat	povsod
homogene akcije	humane akcije	Bela kraj.
v.d.v. direktor	v.d. direktor	"
žolnir, žvenir, inžvenir	inženir	Drganja s.
tasakcija	taksacija	povsod

Povedano	Mišljeno	Izvor
fakulteta lesa	kvaliteta lesa	Podturn
for, forovina	bor, borovina	"
blokirani gozd	klupirani gozd	Gabrje
kvalificirano seme	stratificirano seme	Škocjan
lustverk	Quercus palustris	"
eksebit	ekspedit	Novo mesto

Čeprav je danes teh besed zelo malo, lahko vidite, kako zelo je potrebno urediti tozadevni slovarček. Prisluhnite malo okrog sebe in strani slovarčka se bodo hitro polnile.

Uredniški odbor

xXx

Kako rada se poigra narava

Knjige o varstvu gozdov veliko pišejo o koristnih in škodljivih žuželkah v gozdarstvu. Nekatere od njih lahko v izjemnih primerih postanejo škodljive tudi človeku, čeprav so sicer koristne. Da je temu res tako, potrjuje dogodek iz Gozdnega obrata Poljane.

Pri sečnji iglavcev v poletnem času je v gozdu navadno precej soparno in zato hlo. Zato se mora človek pri napor- nem delu večkrat odpočiti, pri tem pa seveda ne posveča dovolj pozornosti na to kam se bo vsedel. Navsezadnje pa tudi ni taka nesreča, če se zadnjega dela hlač prime smola. Bo že žena poskrbela doma, da jo bo odstranila. Tako

je mislil delavec A. J., vendar pa se je tokrat pošteno zmotil.

Medtem ko je belil zajeten jelov hlod, je bil močno sklonjen tako, da je imel hlače zadaj zelo napete. Te hlače pa so bile seveda dodobra impregnirane s smolo. Potne srage so mu polzele po obrazu, ko se je sklanjal nad hlod, a ker je ravnokar počival, je sklenil, da bo do naslednje "čik pauze" obelil vsaj ta hlod. Nenadoma ga je skozi napeti zadnji del hlač krepko zapeklo in zbolelo, kot da bi dobil injekcijo. Hitro se je vzravnal in se obrnil, misleč da ga je sodelavec zbodel s šivanko. Tedaj pa zasliši: "Br-br-br" in opazi lesno oso, ki je z veliko naglico odletela izza njegovega hrbta. "Kaj takega pa še ne!" je pomislil. Nikakor mu ni šlo v glavo zakaj ga je pičila lesna osa. Takoj so mu pomagali njegovi tovariši. Njegov zadnji del hlač je bil namreč tako prepojen s smolo, da ga je osa kaj lahko zamenjala s skorjo drevesa.

Od tedaj delavec A.J. zelo sovraži lesne ose in trdi, da pičijo hujše kot sršen.

Alojz Puhar

Orientacija v gozdu ponoči

Bilo je na predvojaški vzgoji. Mladinci so bili na terenu, njihova naloga pa je bila orientacija topografske karte po straneh neba. Sedeli so v senci bukovega gozda, predavatelj pa jim je na dolgo in široko razlagal, kako se karta orientira s pomočjo busole, s pomočjo objektov na terenu, s pomočjo lune, zvezd, sonca itd. Po temeljiti razlagi in praktičnem delu z busolo je hotel predavatelj preizkusiti njihovo znanje.

"No, Janez, pa mi povej, kako bi se ti znašel v takile situaciji! Tema je kot v rogu in ti se nahajaš sredi še bolj temnega gozda. Ker si se izgubil od svoje edinice, za katero veš samo to, da se nahaja v smeri proti jugu, jo moraš čim prej doseči, ker sovražnik že sklepa obroč okrog gozda v katerem si se izgubil. Na razpolago nimaš niti karte, niti busole, poleg tega pa je še trdna tema in oblačno. Povej mi, kako bi določil smer juga in se skušal prebiti do svoje edinice!"

Janez se je počasi dvignil in si mislil sam pri sebi: "Glej ga hudiča, pa me je našel, ker sem bil med njegovo razlago nekoliko zadremal". Nagrbančil je čelo in začel vrtati po možganih. Nič pametnega se ni mogel domisliti. Ko so tovariši videli, da ne spravi ničesar iz sebe so mu skušali pomagati s prišepetavanjem. Slišati je bilo: "Z mahom poraslo drevje na severni strani .." in z druge strani: "Gostejše letnice na severu .." Ubogi Janez ni

znal zagrabiti za rešilno bilko in je še kar naprej razmišljal. Nenadoma pa mu zažari obraz in se odreže: "Aha že vem! Popolnoma enostavno! Z glavo bi se na vso moč zaletel v eno od dreves, tako da bi videl vse zvezde. Med njimi bi poiskal severnico in z njeno pomočjo določil smer juga".

Še dolgo je odmeval prešeren smeh sotovarišev, pa tudi resni predavatelj si ni mogel kaj, da se ne bi duhovitemu odgovoru nasmejal do solz.

Jože Petrič

xXx

• Danes pa ne gozdarsko, ne lovsko.

Tone kot vneti in strastni ribič se je pohvalil prijatelju Tomažu: "Ti, jaz sem pa danes ujel tako ribo," in z razprtimi rokami mu je pokazal dolžino kakšnega poldrugega metra.

Tomaž, tudi ribič, mu takoj odgovori: "Ah, kaj bi to! Jaz sem že večjo potegnil iz vode! Toda če ti povem kaj se mi je danes zgodilo boš kar debelo pogledal. Dolgo sem že stal ob vodi, pa mi ni hotela nobena prijeti. Postal sem že kar slabe volje. No, in glej ga vraga! Nenadoma potegnem iz vode prižgano furmánsko lehterno".

"Beži, beži" pravi Tone "to nikakor ni mogoče!" Ne bodi len pa se odreže Tomaž: "Če boš ti zmanjšal ribo, bom pa tudi jaz lehterno upihnil!"

Jože Andoljšek

xXx

Zamotano vprašanje

Kdor ve, kolikšna je cena za bukove hrastičke, dobi posebno nagrado!

xXx

Opravičilo za visoke panje

Bilo je v času gozdarjem dobro poznanih "planskih let", ko se je v naših gozdovih veliko sekalo za potrebe izvoza. Tako so v tem času sekale tudi na področju Roga frontne brigade, sestavljene iz najrazličnejših poklicev, začeniši z uslužbenci pa vse do delavcev in celo študentov.

Nekega dne sem se pri obhodu terena ustavil pri novomeški frontni brigadi, kjer je bilo največ suhokranjskih fantov in deklet. Takoj so mi na sečišču padli v oči izredno visoki panji. Postal sem nejevoljen in sklenil sem, da poiščem vodjo skupine, ki je pri podiranju puščala tako visoke panje. Imel sem namen, da ga pošteno oštejem. Kmalu sem ga našel - bil je neki študent - in mu v precej ostrem tonu

postavil vprašanje: "Zakaj pa puščate tako visoke panje? Ali ni to gospodarska škoda? Saj sem vam vendar dovolj jasno povedal, da panji ne smejo biti višji od tretjine premera".

Čeprav sem mu to povedal v precej ostrem tonu, je proti pričakovanju obdržal kar mirno kri in mi začel pojasnjevati rekoč: "Ja, tovariš šef, veste s to stvarjo je pa tako. Ko smo namreč prišli prvič na delo, ste nam med drugim povedali tudi to, da je pri počitku v gozdu zdravju zelo škodljivo sedeti na kamnu. Rekli ste celo, da človek od tega dobi lahko "volka", kar je sila neprijetna stvar. No in ker smo ta vaš nasvet upoštevali in ker smo hkrati zelo obzirni tudi do drugih, posebno pa do vas, ki ste precej na dolgo nasajeni, smo se potrudili in puščali zares visoke panje, da se boste lahko tudi vi udobno usedli nanje kadar pridete k nam na obisk".

Takoj me je minila jeza in bistroumnemu vodji skupine sem se moral iz srca nasmejati.

Alojz Puhar

TEKMOVANJE GOZDNIH DELAVCEV

V nedeljo, dne 16. avgusta se je v Podturnu zbralo precejšnje število ljudi. Eni od njih so prišli z namenom, da pomerijo med seboj svoje moči, drugi pa z namenom, da vidijo tekmovanje gozdnih delavcev. Za to tekmovanje, ki je bilo prvo te vrste na Dolenjskem je vladalo veliko zanimanje, zlasti med gozdnimi delavci. K tekmovanju se je prijavilo 22 delavcev in sicer iz gozdnega obrata Poljane 9, iz Gozdnega obrata Straža 8, iz Gozdnega obrata Novo mesto 3 in iz Gozdnega obrata Črmošnjice 2 delavca.

Pred začetkom tekmovanja je imel kratek nagovor direktor GG Novo mesto ing. Janez Penca. Poudaril je, da je to lepa prilika, da gozdni delavci, ki so sicer pri svojem delu v gozdu odmaknjeni od naseljenih bivališč, pokažejo širšemu krogu ljudi lepote in težave svojega poklica. Izrazil je tudi željo, da bi taka tekmovanja pri nas postala tradicionalna. Potem, ko je zaželel tekmovalcem veliko uspehov, se je tekmovanje pričelo.

Tekmovalci so se pomerili v osmih disciplinah in sicer: zasek debla s sekiro, ciljanje s sekiro, enostavni rez z motorko, kombinirani rez z motorko, zasek z motorko, podžaganje z motorko, makljanje bukove celuloze ali zimsko lupljenje hlodovine (v tej disciplini so tekmovalci lahko izbirali) in zlaganje celuloznega lesa. Vsak tekmovalec je moral preizkusiti svoje znanje in spretnost v vseh osmih disciplinah. Pri tem je komisija ocenjevala čas in

kvaliteto dela, za kar je vsakemu tekmovalcu pri vsaki disciplini prisodila določeno število točk (točke so se določevale po kriterijih, ki veljajo za republiška in zvezna tekmovanja take vrste), skupna ocena pa je predstavljala zbir točk vseh disciplin, kar je bila potem osnova za določanje vrstnega reda tekmovalcev.

Borba med posameznimi tekmovalci je bila zelo napeta. Pri nekaterih je bilo opaziti nekoliko treme, drugi so zopet močno hiteli in niso pazili toliko na kvaliteto.

Po končanem tekmovanju je komisija razglasila rezultate tekmovanja. Vrstni red prvih desetih je naslednji:

1. Bobnar Alojz	673 točk	iz GO Poljane
2. Bukovec Ivan	630 "	" Straža
3. Pekolj Alojz	552 "	" "
4. Štrumbelj Janez	524 "	" "
5. Petan Alojz	518 "	" Poljane
6. Vidic Matija	475 "	" Straža
7. Murn Franc	458 "	" Poljane
8. Mavsar Jože	438 "	" "
9. Novak Miha	432 "	" Straža
10. Avguštin Jože	410 "	" Poljane

Pet prvoplasiranih tekmovalcev je prejelo lepe denarne nagrade, prvi trije pa se bodo udeležili republiškega tekmovanja, ki bo v začetku septembra v Ljubnem ob Savinji.

Kljub temu, da je bilo tako tekmovanje prvič na Dolenjskem in kljub temu, da je primanjkovalo potrebnih izkušenj, je bil uspeh zelo lep in tekmovanje je v polni meri uspelo.

Najboljšim tekmovalcem naj veljajo tudi čestitke "Dolenjskega gozdarja".

J.P.

xXx

SKLICANO JE ZASEDANJE DELAVSKEGA SVETA

V torek 25. 8. 1964 bo delavski svet Gozdnega gospodarstva Novo mesto na 2. seji razpravljaj in sklepal o pravilniku o delitvi čistega dohodka. Pravilnik prihaja v razpravo nekoliko pozno, to pa iz razloga, ker do sedaj niso bila poznana merila za ugotavljanje uspeha proizvodnih enot oziroma obratov. Nadalje bo DS razpravljaj in sklepal o polletnem obračunu, uspehu posameznih obratov in obračunskih enot ter o uspehu podjetja kot celote. Na seji bo govora tudi o nabavi nekaterih osnovnih sredstev; reševal bo dospele prošnje, ki so jih vložile nekatere organizacije in s katerimi prosijo za denarno oz. materialno pomoč.

Člani DS so vabila in obrazlago k dnevnemu redu že prejeli.

xXx

POGOVOR Z BRALCI

Tokrat je nekoliko zamude. V prvi številki našega glasila, ki je izšla v maju, smo se nekako obvezali, da bo "Dolenjski gozdar" izšel vsaka dva meseca. Od takrat pa do danes, ko je pred nami druga številka, je minilo seveda nekoliko več časa. Opravičilo za to je treba iskati v letnih dopustih, ki so ravno sedaj na višku svoje sezone. Sicer pa se poletje bliža koncu in zato v bodoče dopusti verjetno ne bodo predstavljali več ovire za pravočasno izhajanje našega glasila.

Glede sodelovanja in prispevkov v našem glasilu je bilo že veliko govora. Skoraj da ni minil sestanek, da ne bi po tej ali oni poti prosili obrate, da naj sodelujejo in tako poživijo naš list, za katerega smo rekli, da mora biti ogledalo našega kolektiva. Na žalost je vse skupaj ostalo samo pri besedah, ali bolje rečeno pri prošnjah. Nikakor se ne bi mogel strinjati z večnimi izgovori, češ da so ljudje tako zelo zaposleni, da ne utegnejo napisati nekoliko vrstic. Prepričan sem, da bi se že našlo toliko časa, da se napiše ta ali oni dogodek in ta ali ona zanimivost. Enih in drugih je pri našem delu na pretek. Potrebno je samo malo dobre volje, kos papirja in svinčnik, pa bo šlo. Edina izjema v tem pogledu predstavljata Gozdna obrata Poljane in Straža, ki sta za današnjo številko prispevala nekaj zelo zanimivih sestavkov. Njihovemu zgledu bi sledili lahko še drugi in na ta način bo postal list zares privlačen za vsakogar. Če bodo namreč objavljali sestavke

vedno eni in isti ljudje, bi to utegnilo postati preveč dolgočasno.

Ko smo se na sestanku upraviteljev dne 13. 7. pogovarjali med drugim tudi o naših težavah (kot vedno sem moral biti tudi takrat nekoliko siten, ker pač ni prispevkov z obratov), smo sklenili, da bo imel vsak obrat posebnega poverjenika za "Dolenjskega gozdarja". Njihova naloga naj bo v tem, da bodo zbirali prispevke in, če se hočem po domače izraziti, drezali ljudi na obratu, da bodo kaj napisali. Ti poverjeniki so:

GO Novo mesto	ing. Konrad Mehle
GO Straža	ing. Jože Kure
GO Poljane	ing. Slavko Klančičar
GO Trebnje	Janez Bukovec
GO Metlika	Polde Klemenčič
GO Črnomelj	Jože Rade
GO Črmošnjice	Janez Šebenik
Obrat za gozd. načrtovanje	ing. Jože Kruljac
Gradbeni obrat	Franc Štirn

Dobro si zapomnite njihova imena, da boste vedeli na koga se je treba obrniti in mu dati prispevek! Poverjenike pa prosim, da se res nekoliko potrudijo in pomagajo uredniškemu odboru pri dvigu kvalitete in pestrosti našega lista.

Pa še to! Naš list se tiska podobno kot v partizanski tehniki za časa vojne. Zaradi tega je obseg omejen na določeno število strani in tako je morale v današnji številki odpasti nekaj prispevkov. Med njimi je tudi obširna izčrpna analiza nezgod pri delu in obolenj. Te prispevke bomo zaradi pomanjkanja prostora skušali objaviti v prihodnji številki.

Urednik

